

Sygn. akt III Ko 269/19

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 15 lipca 2020 roku

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim w Wydziale III Karnym w składzie:

Przewodniczący sędzia Jacek Gasiński

Protokolant sekretarz sądowy Monika Nowicka, starszy sekretarz sądowy Bożena Wolfram

przy udziale prokuratora Jacka Kujawskiego

po rozpoznaniu na rozprawie w dniach: 26 czerwca 2020r. i 10 lipca 2020r.

sprawy z wniosku pełnomocnika M. T. (1)

w przedmiocie odszkodowania i zadośćuczynienia z tytułu niewątpliwie niesłusznego zatrzymania

orzeka

1. na podstawie art. 552 § 4 kpk zasądza od Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Piotrkowie Trybunalskim na rzecz wnioskodawcy M. T. (1) kwotę 3.300 (trzy tysiące trzysta) złotych tytułem odszkodowania oraz kwotę 1.000 (tysiąca) złotych tytułem zadośćuczynienia wraz z ustawowymi odsetkami od dnia uprawomocnienia się wyroku w związku z niewątpliwie niesłusznym zatrzymaniem M. T. (1) w dniu 16 listopada 2018r. w sprawie prowadzonej przez Prokuraturę Rejonową w P. pod sygn. akt (...);
2. w pozostałej części wniosek oddala;
3. koszty sądowe przejawia na rachunek Skarbu Państwa.

UZASADNIENIE

Formularz UWO	Sygnatura akt	III Ko 269/19	
WNIOSKODAWCA			
M. T. (1) reprezentowany przez radcę prawnego M. P..			
ZWIĘZŁE PRZEDSTAWIENIE ZGŁOSZONEGO ŻĄDANIA			

1.	Odszkodowanie (kwota główna)	Odsetki	
1.	3300 zł		
2.	Zadośćuczynienie (kwota główna)	Odsetki	
1.	20000 zł		
3.	Inne		
1.			
Ustalenie faktów			
Fakty uznane za udowodnione			
Lp.	Fakt	Dowód	Numer karty
3.1.1.	M. T. (1) został w dniu 16. 11. 2018 r. zatrzymany jako podejrzany o to, że w dniu 16. 11. 2018 r. ok. godziny 12:35 w miejscowości R. kierował pojazdem mechanicznym będąc w stanie nietrzeźwości (0, 86 mg/l), spowodował zagrożenie w ruchu drogowym, po czym zbiegł z miejsca zdarzenia, tj. o czyn z art. 178a par. 1 kk a zachodzi obawa zacierania śladów. Zwolniony został następnego dnia po przesłuchaniu w charakterze podejrzanego.	protokół zatrzymania	7 - akta (...)
zeznania wnioskodawcy	18		

3.1.2.	<p>Postanowieniem z dnia 13. 09. 2019 r. dochodzenie w sprawie o czyn z art. 178 a par. 1 kk zostało umorzone wobec braku podstaw do wniesienia aktu oskarżenia.</p> <p>Podstawą tego rozstrzygnięcia była retrospektywna opinia biegłych co do zawartości alkoholu w organizmie podejrzanego, w której biegli stwierdzili, iż nie można jednoznacznie określić, czy M. T. (1) był w chwili zdarzenia w stanie nietrzeźwości.</p> <p>Należy zaznaczyć, iż ustalenia opinii zostały oparte na założeniu pełnej wiarygodności wyjaśnień podejrzanego co do ilości i czasu spożywania przez niego alkoholu, natomiast oceny tej wiarygodności w postanowieniu o umorzeniu dochodzenia brak.</p>	postanowienie o umorzeniu	186 - akta (...)
opinia	170-177 - akta PR 2 (...)		
3.1.3.	<p>W związku ze zdarzeniem, którego dotyczyło zatrzymanie, M. T. został w sprawie (...) uznany za winnego tego, że w dniu 16 listopada 2018 r. ok. godziny 12:30 spowodował zagrożenie bezpieczeństwa w ruchu drogowym w ten sposób że nie zachował szczególnej ostrożności podczas włączania się</p>	kopia wyroku z uzasadnieniem	33-40

	<p>do ruchu i nie ustąpił pierwszeństwa przejazdu kierującemu ciągnikiem siodłowym z naczepą (cysterna) co skutkowało gwałtownym manewrem hamowania i w konsekwencji kolizją ww. naczepy z ogrodzeniem szkoły. Za to wykroczenie, na podstawie art. 86 kw wymierzono karę 3000 zł grzywny oraz zakaz prowadzenia pojazdów mechanicznych na 1 rok.</p>		
3.1.4.	<p>Wyrokiem z dnia 29 listopada 2019 r. Sąd Okręgowy w P.. zmienił ww. wyrok poprzez obniżenie kary grzywny do 2000 zł i środka karnego do 11 miesięcy, zaś w pozostałym zakresie wyrok został utrzymany w mocy.</p>	<p>kopia wyroku z uzasadnieniem</p>	41-44
3.1.5.	<p>Obecnie przed Sądem Rejonowym w P. toczy się postępowanie związane z zarzutem wywieranie przez M. T., przy użyciu groźby bezprawnej, wpływu na świadka I. P., w celu zmuszenia jej do zmiany obciążających go zeznań w ww. sprawie (...)</p>	<p>kopie z akt (...)</p>	23-29
3.1.6.	<p>W toku postępowania przygotowawczego jak i sprawy (...) M. T. nie przyznawał się do stawianych mu zarzutów. Początkowo zaprzeczał, by w ogóle był na miejscu kolizji, zaś kiedy (w sprawie (...)) pojawiły się dowody z monitoringu, zmienił linię obrony</p>	<p>wyjaśnienia podejrzanego</p>	k. 35-36 - akta (...)

	<p>przyznając, że był pod szkołą, natomiast nie miał żadnej styczności z cysterną.</p> <p>Składając takie wyjaśnienia M. T. realizował oczywiście swoje prawa do obrony, natomiast - w ocenie Sądu - podejmował także działania wykraczające poza to prawo, tj. przedstawiając świadków, którzy składali nieprawdziwe zeznania mające potwierdzić jego aktualną linię obrony. W postępowaniu (...) byli to G. P., R. Pięta i J. S., którzy twierdzili, że M. T. nigdzie nie wyjeżdżał w dniu 16 listopada aż do przyjazdu policji na jego posesję. W postępowaniu(...), kiedy Sąd I instancji uznał za udowodnioną obecność obwinionego na miejscu zdarzenia, w postępowaniu odwoławczym przedstawił świadków A. S. i P. R., których zeznania Sąd Okręgowy rozpoznający apelację ocenił stwierdzeniem, że świadek "albo kłamie albo pomylił mu się dwie różne sytuacje".</p>	
zeznania świadków	49, 52, 55 - akta (...)	
kopia protokołu	30-32,	
kopie uzasadnień wyroków I i II instancji w sprawie (...)	34-38 i 42-45	

3.1.7.	Po zatrzymaniu M. T. skontaktował się ze swoim obrońcą, który podjął działania zmierzające do udzielenia mu pomocy prawnej. Zgodnie z wystawioną fakturą i rozliczeniem godzin, koszty jakie poniósł M. T. związane z pracą obrońcy w związku z zatrzymaniem to kwota 3 300 złotych.	rozliczenie kosztów	6
faktura	7		
Fakty uznane za nieudowodnione			
Lp.	Fakt	Dowód	Numer karty
3.2.1.	Twierdzenia wnioskodawcy, iż nie wiedział, dlaczego został zatrzymany, od początku mówił policjantom prawdę, że był wcześniej pod szkołą ale innym samochodem ale nie widział żadnej cysterny i nie brał udziału w żadnej kolizji.	zeznania wnioskodawcy	18-19
3.2.2.	Twierdzenia wnioskodawcy, iż zatrzymanie spowodowało szczególnie negatywne przeżycia psychiczne, których skutki trwają do dziś i wymagają specjalistycznej terapii.	zeznania wnioskodawcy	18-19
zaświadczenie i rachunki	17A-17E		
ocena DOWODÓW			

<i>Dowody będące podstawą ustalenia faktów</i>			
Lp. faktu z pkt 3.1	Dowód	Zwięźle o powodach uznania dowodu	
3.1.1	protokół zatrzymania	okoliczność bezsporna, dowód z dokumentu procesowego	
3.1.2	postanowienie o umorzeniu	okoliczność bezsporna, dowód z dokumentu procesowego	
opinia	okoliczność bezsporna, dowód z dokumentu procesowego		
3.1.3	kopia wyroku z uzasadnieniem	okoliczność bezsporna, dowód z dokumentu procesowego	
3.1.4	kopia wyroku z uzasadnieniem	okoliczność bezsporna, dowód z dokumentu procesowego	
3.1.5	kopie z akt (...)	okoliczność bezsporna, dowód z dokumentu procesowego	
3.1.6	wyjaśnienia podejrzanego	okoliczność bezsporna, dowód z dokumentu procesowego (Sąd uznaje za bezsporne, iż podejrzany złożył wyjaśnienia takiej treści, jak zawarte w protokole)	
zeznania świadków	okoliczność bezsporna, dowód z dokumentu procesowego (Sąd uznaje za bezsporne, iż świadkowie złożyli		

	zeznania zgodne z treścią protokołów)		
kopia protokołu	okoliczność bezsporna, dowód z dokumentu procesowego		
kopie uzasadnień wyroków I i II instancji w sprawie (...)	okoliczność bezsporna, dowód z dokumentu procesowego		
3.1.7	rozliczenie kosztów	okoliczność bezsporna, dowód z dokumentu procesowego	
faktura	okoliczność bezsporna, dowód z dokumentu procesowego		
<i>Dowody nieuwzględnione przy ustaleniu faktów (dowody, które sąd uznał za niewiarygodne oraz niemające znaczenia dla ustalenia faktów)</i>			
Lp. faktu z pkt 3.1 albo 3.2	Dowód	Zwięźle o powodach nieuwzględnienia dowodu	
3.2.1	zeznania wnioskodawcy	Zeznania wnioskodawcy w tym zakresie pozostają w ewidentnej sprzeczności z linią obrony, jaką prezentował w postępowaniu przygotowawczym, z treścią jego wyjaśnień i zeznań świadków, których wówczas powoływał, lub choćby z dowodami przez niego przedstawianym (dane pojazdu, opinia techniczna) zmierzającymi do wykazania, iż	

		<p>samochód A. nie był używany w dniu zdarzenia. Skoro M. T. konsekwentnie zaprzeczał wówczas, że w ogóle wyjeżdżał z posesji przed przyjazdem policji i przedstawiał dowody na potwierdzenie tych twierdzeń, to nie ma podstaw do uznania wiarygodności jego zeznań w zakresie niniejszego faktu.</p>	
3.2.2	zeznania wnioskodawcy	<p>Przedstawione zaświadczenie o podjęciu leczenia oraz przedłożone rachunki są oczywiście prawdziwe, nie dowodzą one natomiast, iż M. T. doznał na skutek zatrzymania rzeczywistych i znacznych urazów psychicznych, wymagających terapii. Sąd zważył, iż z zaświadczenia wynika, że M. T. do poradni zgłosił się prawie rok po zatrzymaniu i - tak się złożyło - dzień przed sporządzeniem przez jego pełnomocnika wniosku o odszkodowanie i zadośćuczynienie. Mając na uwadze ocenę postawy procesowej wnioskodawcy w toku postępowania przygotowawczego i w sprawie o wykroczenie, jaką Sąd przedstawił wyżej (fakt 3.1.6), Sąd doszedł do przekonania, iż zgłoszenie się poradni miało jedynie charakter instrumentalny, na potrzeby niniejszego postępowania, by przedstawić się jako osobę szczególnie skrzywdzoną i</p>	

		tym samym domagać się wyższego zadośćuczynienia.	
PODSTAWA PRAWNA			
Odszkodowanie			
1.	Kwota główna	Odsetki	
1.	art. 552 par. 4 kpk		
Zwięźle o powodach podstawy prawnej			
<p>Przyjęta i powszechnie akceptowana linia orzecznictwa pozwala na stwierdzenie, iż po pierwsze odpowiedzialność Skarbu Państwa z tytułu niewątpliwie niesłusznego zatrzymania (art. 552 § 4) opiera się na zasadzie ryzyka, a po drugie, iż niewątpliwie niesłusznym, w rozumieniu przepisu art. 552 § 4, jest takie zatrzymanie, które było stosowane z obrazą przepisów rozdziału 28 KPK oraz zatrzymanie podejrzanego, powodujące dolegliwość, której nie powinien doznać, w świetle całokształtu okoliczności ustalonych w sprawie, w szczególności, prawomocnego jej rozstrzygnięcia. Skoro więc postępowanie w sprawie , w której wnioskodawca został zatrzymany, zostało prawomocnie umorzone</p>			

z powodu braku podstaw do wniesienia aktu oskarżenia, to należy przyjąć, iż jego zatrzymanie było niewątpliwie niesłuszne i to niezależnie od tego, iż jego późniejsza postawa procesowa może potwierdzać obawę matactwa, będącą podstawą zatrzymania. Oceny tej nie zmienia fakt, iż wnioskodawca został skazany za wykroczenie w związku ze zdarzeniem będącym przedmiotem tego samego postępowania, bowiem podstawą zatrzymania było podejrzenie popełnienia przestępstwa nie zaś wykroczenia a KPW przewiduje inne podstawy zatrzymania niż KPK.

Zadośćuczynienie			
2.	Kwota główna	Odsetki	
1.	art. 552 par.4 kpk		
Zwięźle o powodach podstawy prawnej			
omówione w p. 5.1			
Inne			
3.	1.		
Zwięźle o powodach podstawy prawnej			

ROZSTRZYGNIĘCIE SĄDU W PRZEDMIOCIE ŻĄDANIA			
Zwięźle o powodach rozstrzygnięcia			
Odszkodowanie			
1.	Kwota główna	Odsetki	
1.	<p>Żądaną kwotę odszkodowani Sąd zasądził w całości, stanowi ona bowiem kwotę kosztów, jakie wnioskodawca poniósł korzystając z usług obrońcy w związku z zatrzymaniem. Wysokość tej kwoty została potwierdzona dokumentami załączonymi do wniosku a brak podstaw do kwestionowania ich wiarygodności.</p>	<p>Odsetki ustawowe Sąd zasądził od daty uprawomocnienia się wyroku, bowiem ta data stanowi początek wymagalności roszczenia wnioskodawcy o wypłatę odszkodowania (i zadośćuczynienia).</p>	
Zadośćuczynienie			
2.	Kwota główna	Odsetki	
1.	<p>Orzekając o zadośćuczynieniu w określonej w wyroku wysokości Sąd miał przede wszystkim na względzie, iż przepisy rozdziału 58 KPK nie określają reguł dotyczących ustalania wielkości rekompensaty majątkowej za szkodę o charakterze niematerialnym, jaką</p>		

jest zadośćuczynienie. W kwestii tej zastosowanie ma art. 445 kc zgodnie z którym kwota zadośćuczynienia winna być przybliżonym ekwiwalentem cierpień psychicznych i fizycznych. Przyznanego jednak zadośćuczynienia nie należy traktować na zasadzie pełnej ekwiwalentności, którą charakteryzuje wynagrodzenie szkody majątkowej.

Odpowiedniość kwoty zadośćuczynienia, o której stanowi art. 445 § 1 kc, ma służyć złagodzeniu doznanej krzywdy, a jednocześnie nie być źródłem wzbogacenia / wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 lutego 2000 roku, III CKN 582/98, publ. LEX 52776/. Wypowiedzi Sądu Najwyższego, jak również sądów apelacyjnych i przedstawicieli doktryny wymieniają następujące kryteria ustalania wielkości kwoty zadośćuczynienia:

- zadośćuczynienie ma charakter kompensacyjny, a tym samym powinno reprezentować ekonomicznie odczuwalną, a nie symboliczną wartość;

- odpowiednia suma pieniężna winna być utrzymana w rozsądnych granicach i dostosowana do aktualnych stosunków

majątkowych w
społeczeństwie;

- zadośćuczynienie nie może być rażąco wygórowane ani też rażąco niskie;

- wielkość zadośćuczynienia zależy od oceny całokształtu okoliczności, w tym rozmiaru doznanych cierpień, ich intensywności, nieodwracalnego charakteru;

- na podstawie wskazanych kryteriów, przy ustalaniu wysokości zadośćuczynienia za doznaną krzywdę, należy brać również pod uwagę siłę nabywczą określonej kwoty pieniężnej, a także warunki materialne panujące w społeczeństwie miejscowym.

Przenosząc to na grunt niniejszej sprawy Sąd stwierdził, iż pozbawienie wolności było szczególnie dotkliwe dla wnioskodawcy, nie miał on bowiem w przeszłości tego rodzaju kontaktów z prawem karnym, zaś dotkliwość pozbawienia wolności i stopień nasilenia negatywnych emocji w takim przypadku jest większy, niż np. u osoby wielokrotnie wcześniej zatrzymywanej czy osadzonej w zakładzie karnym. Pozbawienie wolności było jednak krótkotrwałe, nie niosło za sobą żadnych cierpień

fizycznych (w każdym razie wnioskodawca o niczym takim nie wspominał), zaś wymiar cierpień psychicznych także Sąd uznał za ograniczony. Jak już wyżej wspomniano Sąd przyjął, iż brak podstaw do przyjęcia, że podjęcie terapii powiązane było wprost z faktem zatrzymania. Wbrew twierdzeniem wnioskodawcy miał on świadomość, dlaczego został zatrzymany, w tym i tego, że przyznając się jedynie do obecności na szkolnym parkingu (co wcale przecież nie było równoznaczne z przyznaniem się do prowadzenia pojazdu w stanie nietrzeźwości czy też do spowodowania kolizji) zatrzymania by uniknął. Eksponowanie w zeznaniach okoliczności pozostawienia dzieci bez opieki wydaje się nietrafione, zważywszy na fakt, iż opiekę tę wnioskodawca (zgodnie z tym co sam podawał) sprawował mając w wydychanym powietrzu grubo ponad półtora promila alkoholu. Brak także podstaw do przyjęcia, by doznał jakichś szczególnych nieprzyjemności ze strony otoczenia, jak sam stwierdził, "ludzie się z niego **podśmiewali** dopóki sprawa się nie skończyła". Nie jest to z pewnością przejaw szczególnego potępienia

	<p>czy ostracyzmu a poza tym, to "podśmiewanie" powiązane był generalnie z faktem postawienia zarzutu jazdy po alkoholu, nie zaś jedynie z samym zatrzymaniem.</p> <p>Mając na uwadze powyższe Sąd uznał, iż kwota 1000 złotych będzie sumą odpowiednią jako zadośćuczynienie za zatrzymanie wnioskodawcy i - biorąc pod uwagę choćby długość pozbawienia wolności z jednej strony zaś z drugiej warunki materialne w miejscowym społeczeństwie - nie sposób uznać, by była to kwota rażąco niska.</p> <p>Taką też kwotę Sąd zasądził z tytułu zadośćuczynienia, zaś w pozostałej części wniosek oddalił.</p>		
Inne			
3.	1.		
Inne ROZSTRZYGNIECIA Zawarte w WYROKU			
Punkt rozstrzygnięcia z wyroku	Przytoczyć okoliczności		
Koszty procesu			
Punkt rozstrzygnięcia z wyroku	Przytoczyć okoliczności		

3.	koszty sądowe Sąd przejął na rachunek Skarbu Państwa - zgodnie z art. 554 par. 4 kpk	
PODPIS		